

РОЗДІЛ XII. РЕЦЕНЗІЇ

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.05.89>

РЕЦЕНЗІЯ

АКТУАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ВИЩОЇ РАДИ ПРАВОСУДДЯ В УКРАЇНІ

Заяць Н.В.,

*доктор юридичних наук, доцент
професор кафедри конституційного та адміністративного права
Державного університету інфраструктури та технологій
ORCID:<https://orcid.org/0000-0002-1530-4141>*

Заяць Н.В. Рецензія на монографію Халюка С.О. «Конституційно-правовий статус Вищої ради правосуддя в Україні: доктрина, поняття, елементи».

Монографія Халюка С.О. «Конституційно-правовий статус Вищої ради правосуддя в Україні: доктрина, поняття, елементи»¹ є комплексним, системним, авторським дослідженням, яке присвячене аналізу конституційно-правового статусу Вищої ради правосуддя в Україні.

Актуальність даного дослідження обумовлена історичним періодом становлення української державності. Адже здобуття Україною незалежності та подальше прийняття Конституції стали фундаментом трансформацій і змін як в суспільстві, так і в державі. Саме Конституція України забезпечила новий імпульс для створення та реформування державних органів, що обумовилось розробкою і оптимізацією як напрямів їх діяльності, так і сукупності покладених завдань, окресленням сукупності повноважень тощо. Одним із пріоритетних напрямів реформування стали зміни в системі органів судової влади, адже процес який розпочався з проголошенням незалежності України реалізується й дотепер.

Крім того, зважаючи на обраний Україною європейський курс, який закріплений в Конституції, дотримання основоположних вимог щодо судової системи передбачає забезпечення незалежності суддів, зрозумілої та чіткої системи розміщення суддівських посад, створення належної інфраструктури, яка забезпечить потреби судової влади, доступності правосуддя, чіткості процесуального порядку розгляду справ на основі принципів верховенства права і законності. Саме з метою посилення незалежності судової системи було утворено в Україні Вищу раду правосуддя.

Актуальність обраної автором теми обумовлюється також тим, що сучасний стан розвит-

ку вітчизняної юриспруденції за умов розширення методологічного інструментарію правових досліджень, залучення наукових розробок зарубіжних вчених дає можливість суттєвого переосмислення основних проблем в сфері судоустрою та судочинства.

Автор монографії на основі досягнень юридичної науки, аналізу вітчизняного та зарубіжного законодавства, практики реалізації конституційно-правових статусів відповідних органів у зарубіжних країнах теоретично осмислив та розкрив проблему розуміння статусу у правовій системі України, сформулював науково-обґрунтовані висновки та пропозиції щодо вдосконалення сучасного вітчизняного, особливо конституційного, законодавства.

Структура монографії характеризується цілісністю й логічною послідовністю. Її будова дає підстави вважати, що автор сумлінно поставився до дослідження обраної проблеми, виклавши матеріал за принципом: від загального до конкретного, від цілого до частини. Монографія складається з п'яти розділів, дванадцяти підрозділів, які тісно взаємозалежні, а також висновків та списку використаних джерел, а тому можна вважати таку структурну побудову дослідження вдалою.

Автором дослідження проведено теоретичне узагальнення та здійснено розв'язання наукової проблеми конституційно-правового статусу Вищої ради правосуддя, що включає системну, комплексну та міжгалузеву його характеристику на основі дослідження його теоретичних засад, елементного складу і практичних проблем удосконалення. Автором визначається низка наукових понять, що стосуються даної проблеми, а також інших, взаємопов'язаних питань, формулюються пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства.

¹ Халюк С.О. Конституційно-правовий статус Вищої ради правосуддя в Україні: доктрина, поняття, елементи: монографія. Київ : Вид-во Ліра-К, 2022. 444 с.

Монографічна робота «Конституційно-правовий статус Вищої ради правосуддя в Україні: доктрина, поняття, елементи» охоплює широке коло актуальних теоретичних та практичних проблем конституційного права України. Так, значний інтерес для тих, хто досліджує, викладає та цікавиться проблемами сучасного конституційного права України представляють питання щодо поняття та елементів, сутності, правосуб'єктності, принципів, кадрових, дисциплінарних, правотворчих, контрольно-наглядових, організаційних повноважень Вищої ради правосуддя в Україні. Також автором глибоко проаналізовані загальносоціальні та спеціально-юридичні гарантії конституційно-правового статусу Вищої ради правосуддя в Україні. У роботі досліджено стан наукових пошуків та регламентацію правового статусу Вищої ради правосуддя в Україні та відповідних органів у зарубіжних країнах.

Для обґрунтування наукових положень і висновків автор використав значну кількість джерел, насамперед, публікацій різних історичних періодів, що дозволило зберегти наступність, врахувати розвиток конституційно-правового статусу Вищої ради правосуддя в Україні та відповідних судових рад у зарубіжних країнах. Автором використовується значний емпіричний ресурс, зокрема, проаналізовано положення чинної Конституції та законодавства України, конституції і законодавство окремих зарубіжних країн, що переконливо свідчить про застосування прагматичного підходу при формулюванні теоретичних висновків і положень, які відповідають політико-правовим реаліям сьогодення.

Цікавим виглядає висвітлення в монографії зарубіжного досвіду функціонування судових рад у зарубіжних країнах. Передусім імпонує те, що автор не намагався охопити весь зарубіжний досвід, а докладніше зупинився лише на тих країнах в яких утворені органи, які відповідні Вищій раді правосуддя, що дало можливість підкреслити переваги чи недоліки вітчизняної моделі. При цьому акцентовано увагу на тому, що виявлені переваги чи недоліки національної моделі з точки зору дослідника трансформувались у низку узагальнень, висновків та пропозицій, які можуть бути використані у нашій державі у процесі удосконалення правового статусу Вищої ради правосуддя.

Таким чином, можна зробити висновок, що комплексне опрацювання всієї сукупності джерел, а також сформульовані власні узагальнення і висновки свідчать про наукову зрілість автора, який заслуговує на загальну позитивну оцінку рецензованої монографії «Конституційно-правовий статус Вищої ради правосуддя в Україні: доктрина, поняття, елементи», що є ґрунтовним науковим виданням, підготовленим на належному науково-методологічному рівні й має практичну значущість. Авторські положення та висновки характеризуються науковою новизною, містять узагальнені результати багаторічних наукових досліджень автора. У цілому робота Халюка Сергія Олександровича буде корисною й пізнавальною не лише для правознавців, а й науковців, які працюють у суміжних галузях науки й цікавляться питаннями державного будівництва, судоустрою та правосуддя.